

Gecekondularla kuşatılan kent

Doğan ABALIOĞLU

5 Ağustos 1990, Cumhuriyet

Geldiğimizin ikinci günüyü, İstanbul'un mu diyelim, İSKİ'nin mi özlemi, gece yağmur az yağmış, gözyüzü pırl pırl parlıyordu. Mavilik yıkanmış gibiydi. Toprak uzun süredir beklediği rahmeti hemen emmiş, ıslaklıkla ilgili hiçbir belirti yoktu. Çamlıca tepesinden Ece'ye boğazı gösteriyordum. Arkamıza döndüğümüzde acı gerçekle karşılaştık. Ümraniye göz alabilirdiğine uzanıyordu. Gecekondular apartmanlaşmaya başlamış, yer yer yüksek yapılar sivriliyordu. İstanbul kuşatma altındaydı. Salt İstanbul mu, bütün büyük kentlerin görünümü aynıydı. Çok iyimser bir hesapla tüm ülkenin onda birini (bu sayı sürekli aşağı çekilmekte) barındırmaya çalışan Osmanlıların bu paytahtı bir kenti kent yapan bütün olgulardan uzakta, kıvrınıyordu. Bunca yok edilmesine karşı doğanın verdiği ayrıcalık olmasa İstanbul boğulurdu.

Tepeden inerken sağlı sollu derme çatma yapıların önünden geçtik. Konut sorunu galiba her yerde aynı. Fransa'da "Emmaus yardımlaşması"nı gerçekleştiren, fakirler babası diye adlandırılan Başpapaz Abbe Pierre; uzlaşmaz tutumu, güçlü kişiliği, dürüstlüğü ile evsiz barsızları eyleme sürüklüyor.

Sınırdas İsviçre'de ya yıkılıp yenisine yer bırakan ya boşaltılıp yenileştirmeye (renovasyona) başlananları ise ancak polisle çıkartılan gençlerin direnişleri, isteğin sunuyu karşılamamasından artık aylık ederler konuşulmuyor bile. Hani

bir yer bulunsa, geri kolay örneği; ancak düğümün çözülmesi zor ve gittikçe büyümekte, devleşmekte.

Robin Hood, bizim çevirimizle Köroğlu örneği Baba Pierre'lerin arkasına takılıp; hak aramak güç bulmak için en kolayı. Her türlü söz vermelerle, kimseyi evsiz barsız bırakmayacağız laflarıyla: içarıma eklenen, tüketim malına vurulan dışarı çıkarken gezi özgürlüğünde haç biçimi kesilen "Konut Fonu"nun amaç dışında kullanılmasıyla ise hiç bir yere varamayacağımız kesin.

Üç kupona bilmem kaç metre kare hesapları, apara çekmenin mi göz boyamanın mı yeni buluşu?

Bir yarar getireceğine inanan kaç kişidir dersiniz? Kooperatillerimiz ise başka bir dünya. Adı bile insanın tüylerini diken diken etmeye yeterli. Cafcaflı ilanlarla, allı pullu kağıtlarla üye kaydını tamamladı mı, tamam. Bir oda iki sekreter ve gelsin ödentiler. İş yapan, izleyen hak getire. Uzaklıkça uzatılan, yılan öyküsüne döndürülen konuma, sokmak için ne gerekirse yapılıyor. Her yıl taahhütlü mektuplarla göstermelik genel kurul toplantısına katıldığımız, bir yerde katkısı olmayanımız var mı? Tatlı düşlerle kurduğumuz yazlığımıza sonunda salt yüzde 5 inşaat izni çıktığını öğrenenimiz yok mu? Sözüm ona devlet kanunlarla sınırlanmış. Ancak girişimciler de bu işin kurdu olmuş. Halk ise çaresiz, tek umidi ufak ufak ödemelerle bir konut sahibi olmak, başını bir yere sokmak isteğinde, Eskiden emekli ikramiyesiyle birşeyler yapılabiliirdi. Nohut oda, bakla sofa yaşlılık dönemi için yeterdi ve bunu alacak para da denkleştirebiliirdi.

Ancak devlet seçim öncesi tapu dağıtacağına kendi arsalarına alt yapıyı getirerek ulaşım olanakları sağlayarak sorunun üstesinden gelebilir.

Eğitim hasta!

Güngör MENGI

20.9.1990 SABAH

TÜSİAD durdu durdu, iktidarı yine hassas bir yerinden vurdu.

"Türkiye'de Eğitim" konusunu ele alan rapor ürkütücü tesbitler yapıyor ve bu alandaki gafletin devam etmesi halinde, stratejik hedeflerimize asla varamayacağımız gerçeğini gözler önüne seriyor.

Bir gün önce TÜSİAD yöneticileri ve raporun hazırlayıcısı olan tanınmış eğitimci Zekâi Baloğlu gazetecilere bir sunuş yaptılar.

Rapora kısa bir bakış bile, konunun ne kadar bilinçli ve çağdaş kafalı insanlar tarafından hazırlandığını ortaya koyuyor.

"Türkiye'de Eğitim" sorunlarını ve önerileri kapsayan rapor dün de Cumhurbaşkanı Özal'a takdim edildi. Turgut Özal ve Millî Eğitim Bakanı Akyol, ANAP iktidarının huyunu suyunu iyi bilen kişilerin bir gün önce tahmin ettikleri gibi büyük tepki gösterdiler.

Çünkü ortada ciddi bir sorun, tehlikeli durumda bir hasta var. Elbette bunun birinci derecede sorumlusu sekiz yıldan beri ülkeyi yöneten siyasi iktidardır.

Çağın gerisinde kaldı..

Rapor ANAP iktidarının eğitimi, yani insana bakışındaki çarpıklık, yaklaşımındaki kusurlar ve suçlar göz önüne seriliyor.

Bizce Özal ile Akyol'un tepkisi, haksızlığa uğramış insanların isyanından ziyade, suçluların telâşını yansıtmıştır.

Rapor kaliteyi boş verip kalabalığa önem veren, özden çok görünüşü değiştirerek göz boyamayı hüner sayan, Atatürkçülük lâfını ağızdan düşürmediği halde lâik eğitimi geriletan ANAP zihniyeti üstünde "iddianame" şoku uyandırmıştır. "Türkiye son on yılda piyasa ekonomisi kuralları içinde büyük atılımlar yapmış, devlet altyapı projelerini gerçekleştirme aşamasında bulunan, üretimini dünya standartlarına yaklaştırmak için uğraşan bir ülke konumundadır. Oysa eğitim sisteminde son yirmi yıldır bu değişime ayak uyduracak hamleler yapılamamıştır."

Sorunların temel nedenleri olarak bir numara yetersiz temel eğitim gösteriliyor. Dünyada, zorunlu öğretim süresi 5 yıl olan sadece 12 ülke kalmış.. Türkiye, maalesef Bangladeş, Vietnam, Laos ve Senegal gibi ülkeler arasında..

Mesleği olmayan işsizler

İkinci önemli neden gençleri üniversite önüne yağın bozukluk..

Türkiye'deki sistem, her yıl daha büyük bir gençlik kit-

lesini hiç bir meslek sahibi kılmadan üniversite önüne yağmaya devam ediyor.. Nüfus yılda yüzde 2,4 iş imkânları ise sadece yüzde 1,5 artıyor.. Üstüne üstlük eğitim sistemi bu iş alanlarına bile insan yetiştirmiyor.

Üniversite kapısına yığılan gençlerin sayısı önümüzdeki yıl bir milyon olacak.

Çağdaş eğitim sistemleri herkese ya yeteneğine göre bir meslek kazandırıyor ya da onları yüksek öğrenime hazırlıyor. Türkiye'de meslek öğretimi alan gençlerin sayısı 5 kat artmış ama 1970'te meslek öğretimi dışında kalan gençlerin sayısı 2 milyon 257 bin iken şimdi 3 milyon 197 bin olmuş..

Çünkü eğitime, nüfus artışına ve kalkınma hızına paralel bir önem verilmemiş..

İmam Hatip okulları, mesleki eğitim yutturmacası altında, lâik devletin altını almaya dönük bir gizli faaliyetin masum görüntülü kurumları olarak korunmuş..

Ayrı dünyanın gençleri

Rapor, eğitim sisteminin demokrasiye, kalkınmaya, bilimsel ve teknolojik gelişmeye yapısal uyum bakımından ihtiyacın gerisinde kaldığını tesbit ediyor.

Doğrudur.. Çünkü sistem, kültürel kimliği, millî benliği, değer yargıları, giyimi ve dünya görüşü çok farklı iki gençlik kuşağını yan yana yetiştiriyor..

Eğitim birliği yok edilmiştir. İmam Hatip okullarıdır adamı yetiştirmiyor, devlet kadrolarını lâikliğe karşı insanlarla doldurmak isteyen zihniyete hizmet ediyor.

Raporda İmam Hatip'teki öğrenci sayısının 282 bin aştığı belirtiliyor. Bu rakam, 1980'e göre 282 bini aştığı belirtiliyor. Bu rakam, 1980'e göre yüzde yüze yakın bir artış ifade ediyor.

Siyasi iktidarın eğitime dönük anlayışı en çok, bu amaca ayrılan fonların öteki ülkelerle kıyaslanması sırasında ortaya çıkıyor. Raporda Türkiye'nin eğitim bütçesindeki ayırdığı payın yüzde 12.2 olduğu, fakat bu payın Tayland'da 21.1, Malezya'da 16.3, İran'da 19.5, Fas'ta 16.6, Güney Kore'de 28.2, Küba'da 30.1, Brezilya'da 17.2, Venezuela'da 21.3 düzeyinde bulunduğu belirtiliyor.

TÜSİAD'ın bu çalışması tehdit ve tekdire değil, tebrikî lâyktır. Turgut bey her fırsatta "Biz çocukları severiz" der. Lâfla olmuyor bu işler. Görelim!